

Financiranje muzejske djelatnosti u Republici Hrvatskoj: Analiza izvora financiranja muzeja u javnom vlasništvu

Marković, Sanja

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:754853>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU
ODSJEK ZA KULTURU, MEDIJE I MENADŽMENTDIPLOMSKI
INTERDISCIPLINARNI SVEUČILIŠNI STUDIJ KULTUROLOGIJE, SMJER
KULTURALNI MENADŽMENT

SANJA MARKOVIĆ

**Financiranje muzejske djelatnosti u Republici Hrvatskoj:
Analiza izvora financiranja muzeja u javnom vlasništvu**

DIPLOMSKI RAD

MENTOR:

IZV. PROF. DR. SC. IVANA BESTVINA BUKVIĆ

KOMENTOR:

MAJA HARŠANJI, MAG. OEC.

Osijek, 2020.

SAŽETAK

Muzeji čuvaju, njeguju i održavaju kulturnu baštinu. Kao jedan od kulturnih institucija, muzeji čuvaju povijest, dokumentaciju, muzejsku građu i slično. Osnivači privatnih muzeja mogu biti pravne i fizičke osobe, dok javne muzeje mogu osnovati Republika Hrvatska, Grad Zagreb, županije, gradovi i općine. Javni muzeji imaju oblik financiranja većinom iz državnih proračuna i nemaju veliku fleksibilnost u donošenju odluka nužnih za financiranje putem drugih izvora. U okviru ovoga rada, na temelju financijskih izvješća, obrađeni su podaci i provedena je analiza modela financiranja muzeja te analiza njihove financijske uspješnosti. Na primjeru odabranih muzeja približit će se problem sustava u kulturnim institucijama i poteškoće razvoja muzeja u državnom vlasništvu.

Ključne riječi: muzej, muzeji u državnom vlasništvu, analiza financiranja, zakon o muzejima, prihodi i rashodi

SUMMARY

Museums keep, nurture and maintain cultural heritage. As a part of cultural institutions, they preserve history, documentation, museum material, etc. Founders of private museums can be legal entities or nature persons, while public museums can be founded by the Republic of Croatia, the City of Zagreb, cities and municipalities. Public museums get funding mostly from state budgets and do not have greater flexibility in making decisions necessary to get funding through other sources. In this graduate thesis, based on financial statements, data necessary for funding analysis will be extracted, presented on the example of selected museums, their revenues and operating expenses. Based on the example of selected museums, the problem of the system in cultural institutions and difficulties in the development of state-owned museums will be approached.

Key words: museums, public museums, funding analysis, museum law, income and expenses

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOTSTI

Kojom ja, Sanja Marković, potvrđujem da je moj diplomski rad pod naslovom *Financiranje muzejske djelatnosti u Republici Hrvatskoj: Analiza izvora financiranja muzeja u javnom vlasništvu*, te mentorstvom izv. prof. dr. sc. Ivane Bestvine Bukvić rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranog rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga diplomskog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

U Osijeku _____

Potpis:

Sadržaj

1. Uvod.....	6
2. Općenito o muzejima	8
3. Zakoni o muzejima.....	10
3.1. Usporedba Zakona o Muzejima iz 2015. i 2018. godine.....	10
4. Financiranje kulture.....	12
5. Temeljna financijska izvješća	15
5.1. Financijska izvješća neprofitnih institucija	18
6. Analiza strukture financiranja odabranih muzeja.....	20
6.1. Metodologija istraživanja	20
6.2. Etnografski muzej Zagreb	21
6.3. Hrvatski prirodoslovni muzej	23
6.4. Gradski muzej Vinkovci.....	26
6.5. Tehnički muzej Nikola Tesla.....	29
6.7. Hrvatski povijesni muzej	34
6.9. Narodni muzej Zadar	36
6.8. Povijesni i pomorski muzej Istre	39
7. Rasprava	42
7.1. Kritički osvrt na financiranje muzeja u sustavu RH.....	44
8. Zaključak.....	45
9. Literatura:	46

Tablice

Prilozi

1.Uvod

Muzeji su neprofitne ustanove u službi društva koji čuvaju, istražuju i izlažu predmete ljudima radi obrazovanja, proučavanja i zabave. Javne muzeje osnivaju Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravni subjekti u njihovom većinskom vlasništvu. Muzejska djelatnost obuhvaća nabavu, istraživanje, obradu te zaštitu muzejske dokumentacije i muzejske građe. Također muzeji čuvaju, prikupljaju i njeguju kulturnu baštinu. U Republici Hrvatskoj, muzeji u državnom vlasništvu financiraju se u najvećoj mjeri iz sredstava državnog proračuna. (Zakon o muzejima, 2019) U današnje vrijeme se javljaju i novi, suvremeni načini financiranja koji omogućavaju muzejima pronaći izvore financiranja svojih projekata i drugih redovitih poslovnih aktivnosti. Pritom se postavljaju sljedeća istraživačka pitanja:

- Ograničavaju li uvjeti definirani Zakonom o muzejima razvoj javnih muzeja?
- Koriste li javni muzeji, uz proračunske izvore, i suvremene izvore financiranja svoje djelatnosti?

Cilj ovoga rada je analizirati relevantnu literaturu iz područja upravljanja i financiranja muzeja, analizirati utjecaj Zakona o Muzejima na poslovanje muzeja koji su u vlasništvu Republike Hrvatske te analizirati na temelju financijskih izvještaja uspješnosti poslovanja muzeja s ciljem identificiranja područja za poboljšanje stanja u praksi i oblikovanja preporuka za donositelje odluka.

Prva dva poglavlja ovog rada daju pregled o pojmu muzeja, muzeologiji te o trenutnom Zakonu o Muzejima. Zakon o muzejima uvelike otežava poslovanje muzejima koji su u državnom vlasništvu, jer im nameće razne zakone koji suzbijaju mogućnosti širenja poslovanja i djelovanja na način da se poboljša sadržaj i usluga koji muzeji nude publici. Samim time oni gube potencijal koji bi mogli iskoristiti u razvoju publike te povećanja spektra usluga koje mogu pružati svojim korisnicima. Navedeno utječe i na financijsku uspješnost muzeja u Republici Hrvatskoj.

Nadalje, temelj istraživanja je analiza financiranja muzeja, s toga će se u radu spomenuti i računovodstvene osnove te će se pobliže objasniti pojmovi prihoda i rashoda te bilanca kako bi se što više približio način analize financiranja. Također, bavit će se i pitanjem načina financiranja i -poslovanja muzeja.

Neophodni za financijsku analizu su financijski izvještaji, koji pružaju informacije bitne za upravljanje poduzećem svojim korisnicima. Muzeji u državnom vlasništvu dužni su financijske podatke prikazivati javno. Za potrebe izrade istraživanja, čiji su rezultati prikazani u okviru ovog rada, prikupljena su financijska izvješća odabranih muzeja koji će se analizirati u okviru ovoga rada. Analizirat će se prihodi poslovanja, rashodi poslovanja te njihova bilanca.

Nakon obrade osnovnih podataka, na temelju istraživanja i prikupljanja podataka od strane muzeja i njihovih financijskih izvještaja za 2018. i 2019. godinu, analizirat će se njihovo poslovanje i profitabilnost i dati preporuke za poboljšanje modela financijskog upravljanja. Nakon analize relevantne literature iz područja financiranja muzeja u javnom vlasništvu, slijedi obrazloženje hipoteza, rezultati istraživanja te rasprava i zaključna razmatranja.

Nakon obrade svih podataka slijedi zaključak, koji će sadržavati glavne teze ovoga rada. Na kraju rada nalazi se popis literature, tablica te prilozi koji su bili potrebni za obradu analize financiranja muzeja u državnom vlasništvu.

2. Općenito o muzejima

Muzej prema Hrvatskom Leksikonu možemo definirati kao „*ustanovu i zgradu u kojoj se čuvaju, proučavaju i po određenom sustavu izlažu starine, umjetnine, kulturnopov., etnografski, prirodnoznanstveni i dr.predmeti.*“ (Žužul, II svezak, 1997.:n.p.). Cilj muzeja je široj javnosti pokazati kulturnu baštinu. Zadaća je muzeja čuvati i izlagati predmete te prenositi ideje sadržane u različitim kulturnim predmetima. Prema riječima autora Goba i Drougueta (2007:38), muzej je opisan kao kompleksna institucija koja ima više različitih funkcija.

Meštrović (2011:12) u svome radu navodi sljedeću ICOM-ovu¹ definiciju muzeja iz 1974. godine: „*Muzej je neprofitna, stalna ustanova u službi društva i njegova razvoja i otvorena javnosti, koja sabire, čuva, istražuje, komunicira i izlaže materijalna svjedočanstva čovjeka i njegove okoline, radi proučavanja, obrazovanja i zabave.*“ Također, navodi i kako muzejska djelatnost obuhvaća: sakupljanje i čuvanje kulturnih dobara te njihovu znanstvenu i stručnu obradu i sistematizaciju u zbirke, čuvanje muzejske građe, dokumentacije, njihovo prikazivanje javnosti putem različitih izložbi, te objavljivanje podataka putem različitih obavijesnih sredstava. (Meštrović, 2011:12)

Prema Središnjom državnom portalu, osnivanje muzeja ovisi o osnivaču, te tako možemo muzeje podijeliti na :

- Javni muzej- osnivač je RH i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- Privatni muzej- osnivač je pravna ili fizička osoba
- Muzej vjerske zajednice- izložba muzejske građe od strane vjerske zajednice
- Muzej zajednice, ekomuzej i samostalna zbirka- koriste se partnerstvima, odnosno umrežavanjem s ciljem cjelovitog očuvanja baštine
- Galerija- pravna osoba ili jedinica koja ne posjeduje vlastitu muzejsku građu, no obavlja muzejsku djelatnost s ciljem prezentiranja dobara javnosti (Osnivanje muzeja i galerija, 2020.:n.p.)

Muzeologija je znanost o prikupljanju, čuvanju, obrađivanju te izlaganju muzejskih predmeta. U svome radu, Waidacher (1998:79) muzeologiju definira kao teoretsku disciplinu koja obuhvaća savjete za rješavanje problema u različitim vrstama muzeja. On navodi kako je

¹ ICOM- Međunarodni savjet muzeja(The International Council of Museums)

muzeologija usredotočena na predmet percepcije i problema. Također definira muzej kao ustanovu koja čuva pamćenje pridruženo predmetima koji čuvaju povijesnu dimenziju koju pokušava prenijeti drugima.

Muzejski dokumentacijski centar je posebna institucija za muzejsku djelatnost koja ima ulogu dokumentiranja kulturne baštine. “Za razliku od muzeja koji se bave obradom muzejskog predmeta, središte zanimanja dokumentacijsko-informacijskog sustava MDC-a su muzej i zbirke kao specifične kategorije građe. Stoga je muzej osnovni entitet obrade u bazi podataka Registra muzeja, galerija i zbirki u RH“ (Franulić, 2004:227). Glavni kriterij upisa muzeja u Registar je postojanje muzejske građe.

3. Zakoni o muzejima

Zakonom o muzejima (2018:n.p.) uređuju se uvjeti obavljanje muzejske djelatnosti, načini rada muzeja te sva ostala pitanja vezana uz upravljanje muzejima i muzejskom građom. Tako prema Zakonu muzejska djelatnost obuhvaća: istraživanje, čuvanje i sakupljanje kulturnih, civilizacijskih te prirodnih dobara, njihovu znanstvenu i stručnu obradu, zaštitu muzejske građe i dokumentacije, nalazišta te predočavanje javnosti sadržaj muzeja putem raznih izložbi. Ovim se zakonom utvrđuju i načini financiranja muzejske djelatnosti.

Prema spomenutom Zakonu, muzejsku građu čine kulturna, civilizacijska te prirodna dobra, kao dio opće ljudske i kulturne baštine. Galerije, muzeji i zbirke vode dokumentaciju o muzejskoj građi. Muzejska dokumentacija u sebi sadrži određene podatke o muzejskim predmetima koji su vrlo potrebni za njihovu identifikaciju i stručnu obradu, te isto tako za određivanje stanja i povijesnog podrijetla, te za stalni uvid u stanje muzejske građe, odnosno prate promjene svih muzejskih predmeta od njihovog ulaska u muzej. Ministar kulture, na prijedlog Hrvatskog muzejskog vijeća, propisuje pravilnik o načinu vođenja muzejske građe i muzejske dokumentacije. One su važan dio kulturne baštine te stoga možemo zaključiti kako se i muzejska dokumentacija i muzejska građa moraju i trebaju štititi kao kulturno dobro. Nadalje, prema Zakonu o Muzejima (2018:n.p.), muzejska dokumentacija i građa, kao i prostori u kojima su smješteni, obavezno se osiguravaju. Sredstva za to osiguravaju osnivači muzeja, ustanova i drugih pravnih osoba unutar kojih su muzeji, zbirke i galerije.

3.1. Usporedba Zakona o Muzejima iz 2015. i 2018. godine

Govoreći o zakonima o muzejima na području Republike Hrvatske, u prilogu broj 1 obrađena je usporedba Zakona o Muzejima donesenog 2015. godine te Zakona o Muzejima donesenog 2018. godine. Izmjene u stavkama su minimalne. Na primjer, 2015. godine u Zakonu je postojala stavka kako muzeji mogu obavljati i druge djelatnosti, ali po posebnim propisima, te kako se, ukoliko se ostvari dobit na kraju godine, ta se dobit mora iskoristiti na razvoj Muzejske djelatnosti. („Članak broj 5, stavka 2: glasi : „Ako u obavljanju muzejske i druge djelatnosti muzej i galerija ostvari dobit, ta se dobit upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj muzejske djelatnosti u skladu s aktom o osnivanju i statutom.“) Ta stavka brisana je u Zakonu iz 2018. godine. Zakon iz 2018. je proširen tako da naglašava da muzej uz svoju

matičnu djelatnost, može obavljati i druge djelatnosti poput digitalizacije, organiziranja predavanja, radionica i slično. Navedenim se omogućila veća fleksibilnost te povećanje spektra usluga koje znatno utječu na privlačenje potencijalnih korisnika. Iz toga razloga, trebalo bi se više bazirati na promjenu vezanu uz dobit muzejske djelatnosti te poticati na ulaganje u moderne vrste financiranja. Bitno je definirati takav zakon koji će i muzejima u državnom vlasništvu dati prostora za osmišljavanje projekata koji su nužni za njihov opstanak. Ne treba strogo gledati na rad muzeja kroz samo muzejsku djelatnost, nego treba dopustiti širenje muzeja s drugim djelatnostima koji nisu direktno povezani s muzejskom djelatnošću, ali mogu biti nadopuna njihove ponude. Otvaranje suvernirica, dvorana, restorana i slično može privući različite populacije, što bi dovelo do povećanja broja posjetitelja, njihove veće potrošnje u prostorima muzeja a time i povećanja prihoda muzeja. Zakoni o muzejima trebali bi omogućavati to i državnim muzejima ili barem poticati financiranje takvih sadržaja. No, ako govorimo o napretku donošenja zakona koji će poticati muzeje na provedbu aktivnosti s ciljem razvoja publike i privlačenja korisnika te potaknuti u ljudima ljubav prema kulturi i kulturnoj umjetnosti, možemo govoriti o minimalnom pomaku.

4. Financiranje kulture

Kultura i kulturna industrije sve se više doživljavaju kao generatori ekonomskog razvoja, pa su stoga čak i neprofitna područja kulture neophodna za ukupno povećanje ekonomskog rasta. Međutim, kako bi se ostvario sav potencijal kulture, potrebno je ulagati u nove projekte u kulturi i kreativnim industrijama (KKI) te osigurati sredstva za normalno poslovanje. Financiranje kulture na području Republike Hrvatske većinom je iz državnog proračuna, prihoda od prodaje i sl. Prema Bestvina, Šain i Maršić (2018), u Hrvatskoj se danas, kao i u većini istočnoeuropskih zemalja, pokazuje otpor prema ostalim organizacijama koje mogu utjecati na ostvarivanje dobiti, kao i ostalim modernim, odnosno alternativnim načinima financiranja.

Kada govorimo o alternativnom financiranju, njega je moguće podijeliti u dvije grupe.

Prvi alternativni izvor financiranja (Bestvina, Šain, Maršić, 2018:429) jesu vlastiti prihodi ostvareni temeljem aktivnosti same institucije, a tu se ubrajaju:

- Prodaja (suveniri, karte, umjetnički radovi pojedinca i sl.)
- Najam (vlastitog prostora, opreme, kostima i sl.)
- Usluge (organizacija različitih događaja, edukacije i sl.)
- Publikacije.

Druga vrsta alternativnog financiranja jest tržišno financiranje, poput:

- Crowdfunding – Suvremeni oblik financiranja projekata i ostalih poslovnih ulaganja koji se bazira na prikupljanju sredstava putem različitih internetskih platformi. Crowdfunding je nov način financiranja koji predstavlja priliku za financiranje raznih projekata na području kulture. (Šain, 2019:381)
- Rizični kapital – Predstavlja kapital kojega ulažu pojedinci ili investitori u institucije koje nemaju vrijednost na burzi s ciljem ostvarenja što većeg ulaganja. Ovakva vrsta financiranja je od velikog značenja za one institucije koje nemaju mogućnost kreditiranja od strane banaka (Mrkonjić, 2018:5)
- Leasing – „Leasing nalazi svoje ishodište u engleskoj riječi „*to lease*“, što označava zakup ili najam. Izraz se u međunarodnoj ekonomskoj praksi koristi u izvornom obliku, a označava jedan od načina financiranja pokretnih ili

nepokretnih investicija, koja se putem međusobnih sporazuma daju kupcu ili korisniku u najam s tim da korisnik za korištenje plaća ugovorenu najamninu“ (Vizaj, Radnić, 2005:136)

- Donacije – dar koji se daje bez naknade i protuusluge
- Sponzorstva – sponzorstvo označava davanje financijskih sredstava uz određenu protuuslugu
- EU- fondovi – financijski instrumenti za provedbu javne politike EU koja je temelj za poticanje financiranja kroz EU fondove. To su fondovi europskih građana koji se dodjeljuju raznim korisnicima za provedbu određenih projekata (EU fondovi, 2020:n.p.)

Nadalje, ulaganje u marketing kulturnih institucija, može biti jedan od ključnih segmenata za financiranje u kulturi. Kako navodi Buljubašić (2020:2), „važno je prikazivanje i populariziranje kulturnih i umjetničkih ostvarenja te poticanje doticaja publike s umjetnošću, umjetničkim djelima institucija kulture. Navedeno ukazuje na potrebu istraživanja „udaljenosti proizvođača i potrošača“, a tržišni pristup kulturi nameće zahtjev poticanja potrošnje zbog veće ekonomske dobiti ili institucije čije proizvode prodaju (izložbu, predstavu i sl.). Zadatak marketinga u kulturi tj. promocijskih aktivnosti, treba biti upoznavanje što većeg broja potencijalnih korisnika (sadašnji i budući posjetitelji) sa spomenutom misijom i vizijom te privlačenje što većeg broja publike.“ Ulaganje u dobar i kvalitetan marketing ponekad zahtijeva i dodatna ulaganja same institucije, no on je neizbježan za funkcioniranje institucije. Muzeji u državnom vlasništvu svaki dodatni trošak moraju pravdati osnivaču, odnosno državi, gradu, županiji. Stoga je potrebno na raspolaganju imati određenu količinu novca koje im država daje na raspolaganje. Kako privući korisnika ako ne postoji mogućnost ulaganja u dobar marketing? Čime privući korisnika ukoliko država ne omogućava proširenje osnovne djelatnosti muzeja? Nemoguće je imati dobar marketing bez dobre ponude, i obrnuto- bez dobre ponude ne možemo privući korisnika. To je problem kojim se treba baviti i pronaći kvalitetna rješenja.

Od 2019. godine Ministarstvo kulture osnovalo je novi model financiranja ostalih programskih aktivnosti muzeja. Za njihov rad dodijeljena su sredstva iz proračuna Ministarstva, a takav je model omogućio bolji uvid u financijska sredstva ustanova i uvelike olakšao administrativne poslove. Muzejskim se programima od 2019. godine smatraju i ostali programi muzejskih ustanova, tj. galerijske aktivnosti u muzeju. Tako se najveći broj odobrenih programa odnosi na izložbeni program, zatim edukativni i nakladnički program te muzejske manifestacije i program zaštite muzejskih fondova. (Muzejska djelatnost, 2019:1-6.)

No, u Republici Hrvatskoj ovakav način financiranja još uvijek nije zaživio, barem kada govorimo o financiranju muzeja u državnom vlasništvu, što će kasnije biti prikazano u radu. U idućem poglavlju ukratko će se objasniti postojeća temeljna financijska izvješća u Republici Hrvatskoj.

5. Temeljna financijska izvješća

Prema riječima autora Ramljak i Žager (2013:23), Zakonom o računovodstvu definiraju se obveze pojedinih malih ili velikih poduzeća, u smislu financijskog izvještavanja. U obzir se trebaju uzeti tri kriterija: veličina aktive, vrijednost prihoda i broj zaposlenih.

Sukladno Zakonu o računovodstvu Republike Hrvatske (NN 78/2015), poduzetnici su dužni pobrinuti se da za svaku financijsku, tj. obračunsku godinu budu sastavljena financijska izvješća u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja, koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, a koja pružaju istinit i objektivan pregled stanja u poduzeću, kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje. (Ramljak, 2013, 23-24)

Odgovornosti poduzetnika pri izradi financijskih izvješća obuhvaćaju sljedeće:

- a) odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika,
- b) davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena,
- c) postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u financijskim izvješćima i
- d) sastavljanje financijskih izvješća pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Grupa nastaviti poslovanje nije primjerena.

U Republici Hrvatskoj financijska izvješća sastavljaju se na hrvatskom jeziku i u hrvatskoj valuti. Financijska izvješća se čuvaju trajno u financijskom izvorniku, a potpisuje ih predstavnik trgovačkog društva. Izvješća koriste subjekti unutar tvrtke, ali i subjekti izvan tvrtke. Potencijalni subjekti izvan tvrtke zainteresirani za financijska izvješća su investitori, sindikati, špekulanti, vlada itd. (Ramljak, 2013:23-24)

Skup financijskih izvješća čine četiri povezana izvješća (Meigs, 1999:n.p.):

1) Bilanca

Bilanca je financijski izvještaj koji pokazuje financijski položaj poduzeća na određeni dan, odnosno ona je sustavni pregled imovine, obveza i kapitala na određeni datum. Obično se sastavlja za svaku poslovnu godinu (koja najčešće odgovara kalendarskoj), kao i za kraća vremenska razdoblja (periodične bilance). Bilanca se sastavlja kako bi objasnila vezu između sredstava (imovine) i njihovih izvora. Ona pruža korisnicima uvid o tome što poduzeća duguju a što mu ostaje na kraju poslovne godine. Ona je može se reći podloga za financijsku analizu.

Bilanca je dvostrani iskaz računovodstva koja se sastoji od uravnotežene desne i lijeve strane. Imovina poduzeća (resursi) iskazuje se na lijevoj strani, a obveze i glavnica na desnoj strani bilance, tako da se tvori temeljna bilančna ravnoteža, odnosno aktiva jednaka pasivi ili imovina jednaka kapitalu uvećanom za obveze.

Lijeva strana bilance predstavlja imovinu kojom poduzeće raspolaže, a desna strana izvore financiranja imovine. Aktiva predstavlja imovinu, a pasiva predstavlja izvore financiranja imovine. Imovina se dijeli na dugotrajnu i kratkotrajnu, a izvori financiranja imovine na kapital i obveze. (Vujević, 2009:35)

Dugotrajna imovina obuhvaća:

- a) materijalnu imovinu (građevinski objekti, nekretnine, postrojenja, oprema)
- b) nematerijalnu imovinu (patenti, licencije, koncesije, goodwill)
- c) financijsku imovinu (ulaganja u povezana društva, dugoročne vrijednosne papire, dane dugoročne kredite)
- d) dugoročna potraživanja (potraživanja od povezanih poduzeća). (Crnković, 2008:n.p.)

U odnosu na dugotrajnu imovinu, postoji i kratkotrajna imovina koja ima vijek trajanja kraći od jedne godine. U kratkotrajnu imovinu pripadaju:

- a) zalihe (sirovina i materijala, trgovačke robe, gotovih proizvoda)
- b) potraživanja (potraživanja od kupaca, za dane predujmove, od zaposlenih)
- c) financijska imovina (dani kratkoročni krediti, zajmovi povezanim poduzećima, primljeni kratkoročni vrijednosni papiri)
- d) novčana sredstva (novac u banci i blagajni). (Crnković, 2008:n.p.)

2) Račun dobiti i gubitka

Prikazuje profitabilnost poduzeća u razdoblju na koje se odnosi (najčešće tijekom 12 mjeseci). Račun dobiti i gubitka financijski je izvještaj kojim se utvrđuje financijski rezultat poslovanja poduzeća za određeno razdoblje. On pokazuje uspješnost poslovanja poduzeća i koristi se kao glavni pokazatelj profitabilnosti poduzeća. Kada govorimo o uspješnosti poslovanja, tada se podrazumijeva sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva, gdje se stavlja naglasak na cilj profitabilnosti poslovanja. Račun dobiti i gubitka može se definirati kao jedan

od financijskih izvještaja kojim se prikazuje koliko je prihoda i rashoda ostvareno u određenom vremenskom razdoblju te kolika je ostvarena dobit (gubitak). Račun dobiti i gubitka omogućava uvid u ostvareni financijski rezultat tijekom određenog razdoblja. (Žager, Mamić, Sever, 2008:n.p.)

3) Izvještaj o promjeni glavnice

Odražava povećanje ili smanjenje neto imovine za vrijeme tog obračunskog razdoblja. Njime se prikazuju promjene koje su se dogodile na glavnici između obračunskih razdoblja. Izvještaj o promjeni glavnice prikazuje sve promjene koje su se dogodile na kapitalu. (Izvještaj o novčanom toku, 2019:n.p.)

4) Izvještaj o novčanom tijeku

On prikazuje priljev i odljev novca tijekom jednog obračunskog razdoblja. Pomoću ovog izvještaja utvrđuje se trenutno stanje raspoloživih sredstava. Izvještaj o novčanom toku može se sastaviti putem dvije metode, a to su indirektna ili direktna metoda. Kod direktne metode objavljuju se sveukupni primici i izdaci novca, a kod indirektna metode ne iskazuju se primici i izdaci već se neto primitak ili gubitak usklađuje sa učincima nenovčanih transakcija. (Izvještaj o novčanom toku, 2019:n.p.)

Cilj financijskog izvješća jest pružanje informacija koje su bitne korisnicima radi uspješnog vođenja poslovanja. Sam pojam financijski izvještaj obuhvaća skup financijskih izvještaja koji su sastavljeni za poslovnu godinu. Sastavljanje financijskog izvještaja daje uvid u cjelokupno godišnje poslovanje. Analiza poslovanja obuhvaća analizu financijskih rezultata te se prikupljaju informacije i podatci tijekom prethodnih godina kako bi se moglo utvrditi posluje li subjekt profitabilnije, nego prethodnih godina. (Odbor za standarde financijskog izvještavanja, 2015:n.p.)

5.1. Financijska izvješća neprofitnih institucija

Neprofitne organizacije su organizacije čiji je glavni cilj pružanje usluga bez ostvarivanja profita. One pretežno djeluju na područjima gdje tržište nema mogućnosti zadovoljiti potrebe korisnika. Neprofitne organizacije dijele se na javne, koje se dijele na proračunske korisnike i korisnike koji se neizravno financiraju iz proračuna te privatne neprofitne organizacije. Pod proračunske korisnike ubrajamo: ustanove, državna tijela, mjesnu samoupravu, i sl. U korisnike koji se neizravno financiraju iz proračuna ubrajamo: turističke zajednice, zoološke vrtove, gospodarske komore, parkove prirode i nacionalne parkove. Privatne neprofitne organizacije su političke organizacije i političke stranke, vjerske zajednice, udruge građana, kulturno-umjetnička društva i slično. (Jović, 2015:3)

Prema Miljak (2017:13-14), financijsko izvještavanje neprofitnih organizacija uređeno je Zakonom o financijskom poslovanju i Pravilnik o izvještavanju. Izvještaji nam prikazuju podatke o stanju i promjenama u vrijednosti imovine, obveze prihoda i rashoda. „Financijski izvještaji koji sve neprofitne organizacije moraju predati su: bilanca, izvještaj o prihodima i rashodima te bilješke“.

Prihodi su bilo koje primanje u novcu ili robi. Oni se mogu ostvariti ekonomskom djelatnošću ili uživanjem nekog prava. To je čisti poslovni iznos koji ostane na kraju poslovne godine nakon što se od ukupnog poslovanja odbiju svi troškovi poslovanja. (Hrvatski leksikon 2020:n.p.) Prihode možemo razvrstati u tri grupe: financijski prihodi, izvanredni prihodi te redovni prihodu od prodaje usluga, proizvoda i roba. U financijske prihode ubrajamo prihode od: dividendi, prodaje dionica, kamata, udjela u dobiti te pozitivne tečajne razlike. Izvanredni prihodi su oni prihodi koji se ne pojavljuju često. U njih ubrajamo različite viškove, prihode od sirovina, materijala, dugotrajne imovine, prihode od sitnog inventara, rezervnih dijelova te ostale prihode koji nastaju izvanredno. Kada govorimo o redovnim prihodima, oni se najčešće ostvaruju prodajom proizvoda ili pružanjem usluga. Uz navedene redovne prihode, u njih još ubrajamo prihode od subvencija, kompenzacija donacija, te prihode koji nastaju radi ukidanja dugoročnih rezerviranja. (Račun dobiti i gubitka, 2020:n.p.)

Rashodi su najjednostavnije rečeno sveukupni troškovi koji su sadržani u proizvodima i uslugama, tj. svi troškovi koji utječu na ukupan prihod jednog obračunskog razdoblja. To su sva ulaganja u određeni poslovni proces. Rashode možemo podijeliti u tri kategorije, a to su: rashodi od financiranja, poslovni rashodi te izvanredni rashodi. Kada govorimo o poslovnim

rashodima, oni nastaju na temelju obavljanja djelatnosti jednoga poduzeća. U poslovne rashode ubrajamo nabavu robe, troškove proizvodnje, rashode administracije i dr. Rashodi financiranja nastaju u procesu korištenja i pribavljanja sredstava potrebnih za financiranje poduzeća. U ove rashode ubrajamo tečajne razlike, negativne kamate, smanjenje vrijednosti kratkoročnih i dugoročnih ulaganja i dr. Izvanredni rashodi utječu na rezultat poslovanja a nastaju radi neplaniranog povećanja obveza ili kao rezultat smanjenje imovine. (Poslovni dnevnik, 2020:n.p.)

Nadalje u ovome radu, obradit će se financijski izvještaji objavljeni od strane državnih muzeja za 2019. i 2020. te odgovoriti na istraživačka pitanja postavljena na osnovu prethodno analizirane literature o predmetnom području.

Nakon obrade financijskih podataka, njihovim analiziranjem i obradom slijede osnovne hipoteze slučaja.

H1: Zakon o muzejima onemogućuje osnivačima slobodu donošenja vlastitih odluka u unaprjeđivanju i širenju muzejske djelatnosti.

H2: Muzeji u javnom vlasništvu neprofitne su organizacije i financiraju se najvećim dijelom putem državnog proračuna.

H3: Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija imaju mali udio u financiranju javnih muzeja.

6. Analiza strukture financiranja odabranih muzeja

U ovome poglavlju obradit će se analiza strukture financiranja na temelju odabranih muzeja. Temeljna literatura neophodna za ovu analizu su financijska izvješća pojedinačnih muzeja. Obradit će se analiza prihoda, rashoda te bilanca odabranih muzeja. Tablični prikazi dat će uvid u načine financiranja, poslovanje i profitabilnost muzeja, te će svaka tablica biti pojedinačno obrađena. Nakon toga slijedi obrazloženje hipoteza, rezultati istraživanja te rasprava i zaključna razmatranja.

6.1. Metodologija istraživanja

Za potrebe ovoga rada obradit će se uzorak od osam javnih muzeja, od ukupnih 161 muzeja na području Republike Hrvatske. Uzorak je uzet proizvoljno, nasumce birajući muzeje. Analizirat će se prihodi, rashodi te bilanca na temelju obrađenih podataka iz financijskih izvješća muzeja kako bi se dobili podatci potrebni za obradu financijske analize. Istraživačkom metodom te analizom istoga, donijet će se zaključna razmatranja i odgovoriti na ključna pitanja. Analiza će se obraditi na sljedećih osam uzoraka:

- Etnografski muzej Zagreb,
- Hrvatski prirodoslovni muzej,
- Gradski muzej Vinkovci,
- Tehnički muzej Nikola Tesla,
- Gradski muzej Vukovar,
- Hrvatski povijesni muzej,
- Gradski muzej Zadar,
- Povijesni i pomorski muzej Istre.

6.2. Etnografski muzej Zagreb

Etnografski muzej u Zagrebu osnovan je 1919. godine kada se spajaju dosad već postojeće etnografske zbirke sa zbirkom tekstila gospodina Salamona Begera. Do dana današnjeg prikupljeno je više od 85 000 predmeta, ne samo iz Hrvatske, već i iz drugih dijelova svijeta. Fundus se najvećim dijelom sastoji od nošnji i ostalih tekstilnih predmet, no osim toga, muzej sadrži zbirku tradicionalnih predmeta iz pokućstva, gospodarstva, obrta i slično. Također, muzej sadrži i etnografsku fotodokumentaciju koja se sastoji od knjižice sa preko 20 000 svezaka. (Etnografski muzej Zagreb, 2020:n.p.) U nastavku će se analizirati prihodi, rashodi i bilanca poslovanja Etnografskog muzeja u Zagrebu.

Tablica 1. Podatci o ostvarenim prihodima Etnografskog muzeja u **2018. i 2019.** godini

R. br.	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)
	PRIHODI POSLOVANJA	11.007.805		9.871.051	
1.	Prihodi iz proračuna	529.444	4.8%	891.610	0.90%
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.951.958	17.7%	406.107	4.11%
3.	Prihodi od imovine	165	0.0%	242	0.00%
4.	Doprinosi	0	0.0%	0	0.00%
5.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	206.687	1.9%	183.436	1.86%
6.	Prihodi od nefinancijske imovine	0	0.0%	0	0.00%
7.	Prihodi od kamata	0	0.0%	0	0.00%
8.	Pomunalni doprinosi i naknade	0	0.0%	0	0.00%
9.	Prihodi iz nadležnog proračuna i HZZOA	8.319.551	75.6%	8.389.656	84.99%

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Etnografskog muzeja u Zagrebu

U Tablici 1. prikazuju se ostvareni prihodi u navedenom razdoblju. Prema podacima iz financijskih izvješća sa službene stranice samoga muzeja, ukupni prihodi za 2018. godinu iznosili su 11.007.805 kn. Ostvareni prihodi u 2019. godinu iznosili su 9.871.051 kn, što je za 1.136.754 kn manje u odnosu na prethodnu godinu. Iz tablice je moguće vidjeti kako su za 2018. i 2019. godinu najznačajniji udio imali prihodi iz proračuna koji iznose 8.319.551 kn (75,60%) za 2018. godinu i 8.389.656 kn (84,99%) za 2019. godinu. Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga te prihodi od donacija u 2018. godine bili su za otprilike 1.500.000 kn veći u odnosu na 2019. godinu. Stoga možemo zaključiti kako se muzej ostvaruje najveći udio prihoda i proračuna (otprilike $\frac{3}{4}$ ukupnih prihoda), a tek $\frac{1}{4}$ prihoda ostvaruje se iz ostalih izvora, što nam govori da se muzej financira isključivo putem državnog proračuna.

Tablica 2. Podatci o ostvarenim rashodima Etnografskog muzeja u 2018./2019. godini

R.b.	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim rashodima (u %)	RAZDOBLJE TEKUĆE GODINE	Udio u ukupnim rashodima (u %)
	RASHODI POSLOVANJA	9.039.460		9.996.106	
1.	Rashodi za zaposlene	6.662.990	73,71%	7.035.771	70,39%
2.	Materijalni rashodi	2.336.724	25,85%	2.942.129	29,43%
3.	Financijski rashodi	39.746	0,44%	18.206	0,18%
4.	Subvencije	0	0,0%	0	0,0%
5.	Pomoći unutar proračuna	0	0,0%	0	0,0%
6.	Naknade	0	0,0%	0	0,0%
7.	Ostali rashodi	0	0,0%	0	0,0%
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA	1.968.345			
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA			125.055	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Etnografskog muzeja u Zagrebu

Iz tablice 2. možemo zaključiti kako najznačajniji udio rashoda u obje promatrane godine imaju rashodi za zaposlene, u iznosu od 6.662.990 kn (73,71%) od ukupnih 9.039.460 kn za 2018. godinu te 7.035.771 kn (70,39%) od ukupnih 9.996.106 kn za 2019. godinu. U rashode za zaposlene ubrajamo doprinose, plaće i sve ostale rashode koje se odnose isključivo za zaposlenike. Materijalni rashodi odnose se na rashode za usluge, naknade, izvođenje

koncerata i slično, a nematerijalni rashodi odnose se na nabavu opreme i slično. Na početku 2019 godine muzej je imao 1.968.345 kn viška prihoda poslovanja, no s obzirom na smanjenje prihoda, pogotovo prihoda od prodaje proizvoda, na kraju tekuće 2019. godine pojavio se manjak od 125.055 kn. Idućom tablicom prikazat će se stanje bilance na dan 31. prosinca 2019. godine.

Tablica 3. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Etnografskog muzeja u **2018/2019.** godini

R.br.	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio (u %)	2019. (u kn)	Udio (u %)
1.	Nefinancijska imovina	8.730.855	88,93%	9.192.275	92,99%
2.	Financijska imovina	1.087.391	11,07%	692.894	7,01%
	UKUPNO IMOVINA	9.818.246		9.885.169	
3.	Obveze	648.142	6,60%	1.016.146	10,28%
4.	Vlastiti izvori	9.170.104	93,40%	8.869.023	89,72%
	UKUPNO OBVEZE I VLASTITI IZVORI	9.818.246		9.885.169	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Etnografskog muzeja u Zagrebu

Prethodna tablica prikazuje vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora na posljednji dan kalendarske godine. Nefinancijska imovina na dan 31. prosinca 2019. iznosi 9.192.275 kn, financijska imovina 692.894 kn, a obveze i vlastiti izvori ukupno iznose 9.885.169 kn. Financiranje imovine većim je dijelom iz vlastitih izvora. Vlastiti izvori zauzimaju 89,72% od ukupnog financiranja, a 10,28% dolazi iz tuđih izvora(obveza)

6.3. Hrvatski prirodoslovni muzej

Hrvatski prirodoslovni muzej jedan je od najvećih muzeja na području Republike Hrvatske. Smješten je u plemićkoj palači u Zagrebu. U periodu od 1797. do 1834. godine u

prostorima današnjeg prirodoslovnog muzeja djelovalo je prvo javno kazalište u Zagrebu po nazivu Amadeov teatar. Muzej prezentira i čuva razne prirodine vezane uz Hrvatsku. U muzeju se nalazi preko 2 000 000 primjeraka fosila, stijena, minerala ali i prepariranih životinja i biljaka. Također sadrži okamine iz kenozoika, mezozoika i palaeozoika, različite zbirke sisavaca, riba, ptica i sličnog. Zoo odjel danas je centar istraživanja biološke raznolikosti. (Hrvatski prirodoslovni muzej, 2020:n.p.) U nastavku analizirat će se prihodi, rashodi i bilanca poslovanja Hrvatskog prirodoslovnog muzeja.

Tablica 4. Podatci o ostvarenim prihodima Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u 2018/2019. godini

R.br.	NAZIV STAVKE	.2018. (u kn)	Udio u ukupnih prihodim a (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim prihodim a (u kn)
	PRIHODI POSLOVANJA	16.346.268		14.738.915	
1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	727.842	4,45%	1.110.472	7,53%
2.	Prihodi od imovine	16.355	0,1%	25.538	0,17%
3.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	3.729.064	22,81%	1.804.457	12,24%
4.	Doprinosi	0	0,0%	0	0,0%
5.	Ostali prihodi	11.285	0,07%	2.638	0,02
6.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	471.007	2,88,%	478.147	3,24%
7.	Prihodi iz nadležnog proračuna i HHZOA	11.390.715	69,68%	11.317.663	76,79%

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Hrvatskog prirodoslovnog muzeja

Prihodi poslovanja Prirodoslovnog muzeja na kraju 2018. godine iznosili su 16.346.286 kn, a na kraju 2019. godine bili su manji za 1.607.353 kn . Iz tablice možemo vidjeti kako se najveći udio prihoda poslovanja ostvaruje iz proračuna te iznose 11.390.715 kn (69,68%) za 2018. i 11.317.663 kn (76,79%) za 2019. godinu. Također, možemo uočiti kako su se prihodi od prodaje proizvoda u 2019. u odnosu na 2018. godinu povećali. Prihodi od prodaje proizvoda za 2018. godinu iznosili su 727.842 kn (4,45%), a u 2019. ostvaren je prihod od 1.110.472. kn

(7,53%) što pokazuje kako su se prihodi od prodaje proizvoda povećali zbog veće posjećenosti muzeja.

Tablica 5. Podatci o ostvarenim rashodima Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u 2018/2019. godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim rashodim a (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim rahodim a (u %)
	RASHODI POSLOVANJA	16.451.237		14.712.405	
1.	Rashodi za zaposlene	9.815.189	59,66%	10.635.677	72,29%
2.	Materijalni rashodi	6.617.585	40,22%	4.062.843	27,61%
3.	Financijski rashodi	18.463	0.12%	13.885	0,09%
4.	Subvencije	0	0,0%	0	0,0%
5.	Pomoći unutar proračuna	0	0,0%	0	0,0%
6.	Naknade	0	0,0%	0	0,0%
7.	Ostali rashodi	0	0,0%	0	0,0%
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA			26.510	
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA	104.969			

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Hrvatskog prirodoslovnog muzeja

Rashodi za 2018. godinu iznosili su 16.451.237 kn, no oni su se 2019. uvelike smanjili te su iznosili 14.712.405. Iz tablice vidimo kako su najveći rashodi za zaposlene, za obje godine te kako su oni 2018. iznosili 9.815.189 kn (59,66%), a 2019. godine iznosili su 10.635.677 kn (72,29%). Unatoč povećanim rashodima poslovanja za zaposlene, u 2019. godini ukupni rashodi bili su manji od prethodne godine te je za razliku od manjka prihoda koji je 2018. godine iznosio 104.969 kn, 2019. godine ostvaren višak prihoda u iznosu od 26.510 kn. Ovi podatci govore o povećanoj profitabilnosti i uspješnosti poslovanja koje ostvaruje Prirodoslovni muzej u Zagrebu.

Tablica 6. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u 2018/2019. godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio (u %)	2019. (u kn)	Udio (u %)
1.	Nefinancijska imovina	240.860.271	98,55%	243.765.739	99,18%
2.	Financijska imovina	3.556.145	1,45%	2.025.149	0,82%
	UKUPNO IMOVINA	244.416.416		245.790.888	
3.	Obveze	2.977.704	1,22%	3.689.169	1,50%
4.	Vlastiti izvori	241.438.712	98,78%	242.101.719	98,50%
	UKUPNO OBVEZE I VLASTITI IZVORI	244.416.416		245.790.888	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Hrvatskog prirodoslovnog muzeja

Nefinancijska imovina na dan 31.prosinca 2019 iznosi 243.765.739 kn, financijska imovina 2.025.149 kn, a obveze i vlastiti izvori iznose sveukupno 245.790.888 kn.

6.4. Gradski muzej Vinkovci

Gradski muzej Vinkovci osnovan je 1946. godine na temelju zbirke kolekcionara Medvedovića. Stalni postav otvara se 1952. godine koja sadržava izloženu građu od prapovijesti pa sve do 1945. godine. Godinama nakon toga, prikuplja se etnološka i povijesna građa na temelju darova i otkupa te prikupljanjem arheološke građe prilikom iskopavanja. (Gradski muzej Vinkovci, 2020:n.p.) U nastavku analizirat će se prihodi, rashodi i bilanca poslovanja Gradskog muzeja Vinkovci.

Tablica 7. Podatci o ostvarenim prihodima Gradskog muzeja Vinkovci u **2018./2019.** godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)
	PRIHODI POSLOVANJA	2.921.797		3.041.292	
1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	165.112	5,65%	352.034	11,58%
2.	Prihodi od imovine	112.870	3,86%	84.595	2,78%
3.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	200.314	6,85%	163.001	5,36%
4.	Doprinosi	0	00,0%	0	0,0%
5.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	25.082	0,86%	18.661	0,61%
6.	Prihodi iz nadležnog proračuna i HHZOA	2.418.419	82,77%	2.423.001	79,67%

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Gradskog muzeja Vinkovci

U prethodnoj tablici može se vidjeti kako su prihodi u 2018. godine iznosili 2.921.797 kn te da su se u 2019. povećali i iznosili 3.041.292 kn. Također i ovaj je muzej još jedan od državnih muzeja koji se najviše financira iz proračuna. Ti su prihodi u 2018. godine iznosili 2.418.419. kn (82,77%), a 2019. godine 2.423.001 kn (79,67%). Muzej je 2018. godine imao prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija u iznosi od 165.112. kn (5,65%), dok su se ti prihodi u 2019. godini povećali za oko 113% (352.034 kn).

Tablica 8. Podatci o ostvarenim rashodima Gradskog muzeja Vinkovci u **2018./2019.** godini

R.br.	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim rashodima (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim rahodima (u %)
	RASHODI POSLOVANJA	2.920.076		2.919.018	
1.	Rashodi za zaposlene	2.153.569	73,75%	2.203.990	75,50%
2.	Materijalni rashodi	764.024	26,17%	712.062	24,40%
3.	Financijski rashodi	2.483	0,08%	2.966	0,10%
4.	Subvencije	0	0,0%	0	0,0%
5.	Pomoći unutar proračuna	0	0,0%	0	0,0%
6.	Naknade	0	0,0%	0	0,0%
7.	Ostali rashodi	0	0,0%	0	0,0%
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA	1.721		122.274	
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA				

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Gradskog muzeja Vinkovci

Muzej grada Vinkovaca imao je podjednake rashode u promatranim godinama. Rashodi poslovanja 2018. godine iznosili su 2.920.076. kn, od čega su rashodi za zaposlene iznosili čak 2.153.569. kn (73,75%). Ukupni rashodi u 2019. godine iznosili su 2.919.018 kn, od kojih su rashodi za zaposlene bili 2.203.990 kn (75,50%). Ovaj Muzej unazad dvije godine ima višak prihoda poslovanja. Višak prihoda 2018. iznosio je 1.721 kn, a 2019. godine 122.274 kn, što govori o vrlo uspješnom poslovanju Muzeja.

Tablica 9. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Gradskog muzeja Vinkovci u 2018/2019. godinu

R.br.	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio (u %)	2019. (u kn)	Udio (u %)
1.	Nefinancijska imovina	13.785.850	97,60%	13.785.297	97,78%
2.	Financijska imovina	338.687	2,40%	312.680	2,22%
	UKUPNO IMOVINA	14.124.537		14.097.977	
3.	Obveze	218.089	1,54%	228.455	1,62%
4.	Vlastiti izvori	13.906.447	98,46%	13.869.521	98,38%
	UKUPNO OBVEZE I VLASTITI IZVORI	14.124.536		14.097.976	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Gradskog muzeja Vinkovci

Nefinancijska imovina na dan 31.prosinca 2019 iznosi 13.785.279 kn, financijska imovina 312.680 kn, a obaveze i vlastiti izvori ukupno su iznosili 14.097.976. kn

6.5. Tehnički muzej Nikola Tesla

Muzej Nikola Tesla osnovan je 1954 godine u Zagrebu, a muzej je za javnost otvoren tek 1963. godine. Muzej se bavi materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom. U početku svoga postojanja, fundus se stvarao donacijama Hrvatskog prirodoslovnog društva, Narodne tehnike i Prirodoslovnog i tehničkog fakulteta u Zagrebu, a svoj naziv dobio je 2015. godine, Muzej uz redovitu aktivnost nudi i mogućnosti odgojno-obrazovnog rada te organizira mnoštvo radionica, predavanja i slično. (Tehnički muzej Nikola Tesla, 2020:n.p.) U nastavku analizirat će se prihodi, rashodi i bilanca poslovanja Gradskog muzeja Vinkovci.

Tablica 10. Podatci o ostvarenim prihodima Tehničkog muzeja Nikola Tesla u **2018./2019.** godini

R.br.	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim prihodim a (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim prihodim a (u %)
	PRIHODI POSLOVANJA	9.538.043		9.299.942	
1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	784.177	8,22%	817.129	8,79%
2.	Prihodi od imovine	420,00	0,004%	155,00	0,002%
3.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (464.049	4,87%	805.492	8,67%
4.	Doprinosi	0	0,0%	0	0,0%
5.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	1.379.605	14,47%	1.531.161	16,47%
6.	Prihodi iz nadležnog proračuna i HHZOA	6.909.792	72,45%	6.084.005	65,42%

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Tehničkog muzeja Nikola Tesla

U gore navedenoj tablici vidljivo je kako su prihodi poslovanja približno jednaki za objema godinama. U 2018. godini prihodi poslovanja iznosili su 9.538.043 kn, a na kraju 2019. godinu bili su nešto manji, odnosno 9.299.942 kn. Također, i ovaj muzej većinom se financira iz prihoda iz proračuna, koji su za 2018. godinu iznosili 1.379.605 kn (72,45%), a 2019. godine iznosili su 1.531.161 kn (65,42%). U odnosu na 2018. godinu kada su prihodi od prodaje iznosili 784.177 kn (8,22%), 2019. oni su se malo povećali i iznosili 817.129 kn (8,79%).

Tablica 11. Podatci o ostvarenim rashodima Tehničkog muzeja Nikola Tesla u **2018./2019.** godinu

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupim rashodim a (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupim rashodim a (u %)
	RASHODI POSLOVANJA	9.343.724		10.383.057	
1.	Rashodi za zaposlene	5.592.692	59,86%	5.738.333	55,27%

2.	Materijalni rashodi	3.377.022	36,14%	4.630.643	44,60%
3.	Financijski rashodi	14.010	0,15%	14.081	0,13%
4.	Subvencije	0	0,0%	0	0,0%
5.	Pomoći unutar proračuna	0	0,0%	0	0,0%
6.	Naknade	0	0,0%	0	0,0%
7.	Ostali rashodi	0	0,0%	0	0,0%
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA	194.319			
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA			1.083.115	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Tehničkog muzeja Nikola Tesla

U ovoj tablici vidimo znatno povećanje rashoda uspoređujući dva obračunska razdoblja. Rashodi u 2018. godini iznosili su 9.343.724 kn, od čega su rashodi za zaposlene iznosili 5.592.692 kn (59,86%). Gledajući 2019. godinu, rashodi su se povećali za čak približno 1,000,000 kuna. Ukupni rashodi za 2019. godinu iznosili su 10.383.057 od kojih su rashodi za zaposlene ostali skoro jednaki te su iznosili 5.738.333 kn (55,27%). Na kraju 2018. godine Muzej Nikola Tesla imao je višak prihoda poslovanja u iznosu od 194,319 kn, no na kraju 2019., s obzirom na povećanje materijalnih rashoda za oko 8% , a unatoč podjednakim prihodima poslovanja, Muzej je imao manjak poslovanja od čak 11.083.155 kn.

Tablica 12. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Tehničkog muzeja Nikola Tesla u 2018./2019. godinu

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio (u %)	2019. (u kn)	Udio (u %)
1.	Nefinancijska imovina	23.544.915	91,48%	23.597.425	95,65%
2.	Financijska imovina	2.204.153	8,56%	1.073.729	4,35%
	UKUPNO IMOVINA	25.749.068		24.671.154	
3.	Obveze	687.667	2,67%	1.042.085	4,22%
4.	Vlastiti izvori	25.061.401	97,33%	23.629.069	95,78%
	UKUPNO OBVEZE I VLASTITI IZVORI	25.749.068		24.671.154	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Tehničkog muzeja Nikola Tesla

Nefinancijska imovina na dan 31.prosinca 2019 iznosi 23.597.425 kn, financijska imovina 1.073.729 kn, a obveze i vlastiti izvori sveukupno iznose 24.671.1542 kn7

6.6. Gradski muzej Vukovar

Muzej je osnovan 1946. godine, a nakon donacije Antun Bauera otvoren je 1946. godine stalni postav. Do 1991. godine muzej je u različitim zgradama imao 4 zasebna odjela koja su sadržavala zavičajne zbirke, memorijalni muzej Leopolda Lavoslava Ružički, Zbirku Bauer te Muzej novije povijesti. Nakon toga, 1992 godine, skupljena je zbirka umjetnina koja se naziva Muzej Vukovara u progonstvu. Godinama nakon toga, muzej počinje obavljati izložbe, inicira različite, danas vrlo popularne manifestacije i slično. (Gradski muzej Vukovar, 2020:n.p.)

Tablica 13. Podatci o ostvarenim prihodima Gradskog muzeja Vukovar u **2018./2019.** godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnih prihodima (u %)
	PRIHODI POSLOVANJA	3.889.315		4.203.927	
1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	61.371	1,58%	62.333	1,45%
2.	Prihodi od imovine	264.00	0,007%	0	0,0%
3.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	165.000	4,24%	351.266	0,36%
4.	Doprinosi	0	0,0%	0	0,0%
5.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	328.623	8,45%	372.122	8,86%
6.	Ostali prihodi	267.282	6,87%	0	0,0%
7.	Prihodi iz nadležnog proračuna i HHZOA	3.066.775	78,85%	3.418.206	81,31%

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Gradskog muzeja Vukovar

Gradski muzej Vukovar na kraju 2019. godine imao je ukupno 4.203.927 kn prihoda poslovanja, što je povećanje u odnosu na 2018. godinu kada su prihodi iznosili 3.889.315 kn. Pomoći iz inozemstva ili pomoći od subjekta unutar istog proračuna udvostručio se za oko 113 % (u 2018. godini prihodi su iznosili 165.00 kn, a u 2019. iznosili su 351.266 kn.), no udio tih prihoda smanji se u 2019. u odnosu na 2018. godinu. Ovaj muzej također se najviše financira putem državnog proračuna koji za 2019. godinu iznose 3.418.206 kn (81,31%). Od ukupnih

prihoda za 2019. godinu, prihodi od prodaje proizvoda iznose 62.333 kn (1,45%), dok su prethodne godine iznosili 61.371 kn (1,58%).

Tablica 14. Podatci o ostvarenim rashodima Gradskog muzeja Vukovar u **2018./2019.** godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim rashodima (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim rashodima (u %)
	RASHODI POSLOVANJA	3.787.956		3.791.522	
1.	Rashodi za zaposlene	2.009.950	53,07%	2.094.818	55,25%
2.	Materijalni rashodi	1.771.121	46,76%	1.683.895	44,41%
3.	Financijski rashodi	6.885	0,18%	12.809	0,34%
4.	Subvencije	0	0,0%	0	0,0%
5.	Pomoći unutar proračuna	0	0,0%	0	0,0%
6.	Naknade	0	0,0%	0	0,0%
7.	Ostali rashodi	0	0,0%	0	0,0%
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA	101.359		412.405	
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA				

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Gradskog muzeja Vukovar

Rashodi poslovanja u oba obračunska razdoblja su podjednaki, ne primijeti se značajno povećanje. Rashodi za 2019. godinu iznosili su 3.791.522. kn, a za 2018. godinu iznosili su 3.787.956. kn. Od ukupnih rashoda najviši udio je u rashodima za zaposlene te oni iznose otprilike 2.000.000 kn za oba razdoblja, dok materijalni rashodi iznose 1.771.121 kn (46.76%) za 2018. godinu te 1.683.895 kn (44,41%) za 2019. godinu. Profitabilno poslovanje možemo vidjeti kroz podatke viška prihoda poslovanja. Naime, Gradski muzej Vukovar već dvije godine zaredom nema manjka prihoda poslovanja. Godine 2018. muzej je poslovao sa 101.359 kn viška prihoda poslovanja te sa čak 412.405 kn viška prihoda u 2019. godini.

Tablica 15. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Gradskog muzeja Vukovar u 2018./2019. godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio (u %)	2019. (u kn)	Udio (u %)
1.	Nefinancijska imovina	81.731.057.	99,54%	80.140.576	99,28%
2.	Financijska imovina	377.273.	0,46%	578.448	0,72%
	UKUPNO IMOVINA	82.108.330		80.719.024	
3.	Obveze	313.284	0,38%	295.683	0,37%
4.	Vlastiti izvori	81.795.046	99,62%	80.423.341	99,63%
	UKUPNO OBVEZE I VLASTITI IZVORI	82.108.330		80.719.024	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Gradskog muzeja Vukovar

Nefinancijska imovina na dan 31.prosinca 2019 iznosi 80.140.576. kn, financijska imovina 578.448. kn, a obveze i vlastiti izvori iznose ukupno 80.719.024 kn.

6.7. Hrvatski povijesni muzej

Hrvatski povijesni muzej sljednik je Narodnog Muzeja. Osnovan je 1991. godine udruživanjem Muzeja revolucija naroda i Povijesnog muzeja u Zagrebu. Sadrži mnoge zbirke poput zbirke oružja, odora, zastava i zastavnih vrpca i ostale povijesne i arheološke zbirke. (Tehnika, 2020:n.p.)

Tablica 16. Podatci o ostvarenim prihodima Hrvatskog povijesnog muzeja u 2018./2019. godini

R.br.	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)
	PRIHODI POSLOVANJA	6.845.231		7.289.077	
1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	74.633	1,09%	86.289	1,18%
2.	Prihodi od imovine	66,00	0,001%	279,00	0,004%
3.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	243.772	3,57%	103.550	1,42%
4.	Doprinosi	0	0,0%	0	0,0%
5.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	85.610	1;25%	103.546	1,42%
6.	Ostali prihodi	0	0,0%	0	0,0%
7.	Prihodi iz nadležnog proračuna i HHZOA	6.441.150	94,10%	6.995.413	95,97%

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Hrvatskog povijesnog muzeja

Prema navedenim podacima u tablici, prihodi poslovanja za 2019. godinu iznosili su 7.289.077 kn, dok su za prethodnu godinu iznosili 6.845.231 kn. Prihodi iz nadležnog proračuna iznosili su 6.441.150. kn (94,10%) na kraju 2018. godine, a 2019. godine iznosili su 6.995.413 kn (95,97%). Od ukupnih prihoda, prihodi od prodaje 2018. godine iznosili su 74.633 kn (1,09%), a 2019. godine 86.289 kn (1,18%).

Tablica 17. Podatci o ostvarenim rashodima Hrvatskog povijesnog muzeja u 2018./2019. godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim rashodim a (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim rashodim a (u %)
	RASHODI POSLOVANJA	6.400.596		7.195.514	
1.	Rashodi za zaposlene	3.938.781	61,54%	4.155.429	57,75%
2.	Materijalni rashodi	2.454.964	38,36%	3.032.683	42,15%
3.	Financijski rashodi	6.851	0,10	7.402	0,10%
4.	Subvencije	0	0,0%	0	0,0%
5.	Pomoći unutar proračuna	0	0,0%	0	0,0%

6.	Naknade	0	0,0%	0	0,0%
7.	Ostali rashodi	0	0,0%	0	0,0%
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA	444.635		93.563	
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA				

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Hrvatskog povijesnog muzeja

Rashodi poslovanja prema podacima navedenim u tablici iznad za 2019. godinu iznosili su 7.195.514. kn, od čega su rashodi za zaposlene iznosili 4.155.429. kn (57,75%), a materijalni rashodi iznosili su 3.032.683. kn (42,15%). Rashodi za 2018. godinu iznosili su ukupno 6.400.596.kn, od kojih su 2.454.964. kn(38,36%) materijalni rashodi te 3.938.781 kn (61,54%) rashodi za zaposlene. Muzej unazad dvije godine posluje sa viškom poslovanja. Višak poslovanja za 2018. godinu iznosio je 444.635. kn, te za 2019. godinu iznosio je 93.563. kn.

Tablica 18: Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Hrvatskog povijesnog muzeja u 2018./2019. godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio (u %)	2019. (u kn)	Udio (u %)
1.	Nefinancijska imovina	25.367.222	94,96%	25.498.125	94,88%
2.	Financijska imovina	1.344.836	5,04%	1.376.144	5,12%
	UKUPNO IMOVINA	26.712.058		26.874.269	
3.	Obveze	447.584	1,68%	605.133	2,25
4.	Vlastiti izvori	26.264.473	98,32%	26.269.136	97,75%
	UKUPNO OBVEZE I VLASTITI IZVORI	26.712.057		26.874.269	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Hrvatskog povijesnog muzeja

Nefinancijska imovina na dan 31.prosinca 2019 iznosi 25.498.125 kn, financijska imovina 1.376.144. kn , a obveze i vlastiti izvori ukupno iznose 26.874.269 kn

6.9. Narodni muzej Zadar

Narodni muzej Zadar vodi se kao jedan od najstariji u Hrvatskoj pošto njegov početak djelovanja seže čak od 1832. godine. Njega svrha bila je prikupljanje uzoraka starina, uzoraka iz industrijske i narodne djelatnosti i prirodnih znanosti. Iz ovoga muzeja 1880. godine nastaje

Arheološki muzej, a nakon toga 1905. godine s radom počinje Gradski prirodoslovni muzej koji je temelj današnjeg Narodnog muzeja. Danas ovaj muzej ima četiri odjela u svome sastavu, to su: Etnološki i prirodoslovni odjeli, Galerija umjetnina te odjel pod nazivom Muzej grada Zadra. (Narodni muzeja Zadar, 2020:n.p.)

Tablica 19. Podatci o ostvarenim prihodima Narodnog muzeja Zadar u 2018./2019. godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)
	PRIHODI POSLOVANJA	6.576.092		6.176.292	
1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	280.908	4,27%	163.238	2,64%
2.	Prihodi od imovine	0,0	0,0%	0,0	0,0%
3.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (1.015.230	15,44%	1.081.230	17,50%
4.	Doprinosi	0	0,0%	0	0,0%
5.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	1.837.050	27,94%	1.110.820	17,99%
6.	Ostali prihodi	0	0,0%	0	0,0%
7.	Prihodi iz nadležnog proračuna i HHZOA	3.444.904	52,39%	3.821.138	61,87%

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Narodnog muzeja Zadar

Prihodi Narodnog muzeja Zadar za 2018. godinu iznosili su 6.576.092 kn, a za 2019. godinu 6.176.292 kn. Narodni muzej Zadar većinom se financira iz nadležnog proračuna. Prihodi nadležnog proračuna za 2018. godinu iznosili su 3.444.904 kn (52,39%), a za 2019. godinu 3.821.138. kn (61,87%). Prihodi od prodaje u 2019. godine iznose 163.238 kn (2,64%), dok su ti isti prihodi u 2018. godini bili veći i iznosili 280.908 kn (4,27%).

Tablica 20. Podatci o ostvarenim rashodima Narodnog muzeja Zadar za 2018./2019. godini

R.br.	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim rashodim a (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim rashodim a (u %)
	RASHODI POSLOVANJA	6.520.910		6.035.533	
1.	Rashodi za zaposlene	3.043.453	46,67%	3.377.771	55,97%
2.	Materijalni rashodi	3.429.457	52,59%	2.657.762	44,04%
3.	Financijski rashodi	6.851	0,10%	7.402	00,12%
4.	Subvencije	0	0,0%	0	0,0%
5.	Pomoći unutar proračuna	0	0,0%	0	0,0%
6.	Naknade	0	0,0%	0	0,0%
7.	Ostali rashodi	48.000	0,74%	0	0,0%
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA	57.182		140.759	
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA				

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Narodnog muzeja Zadar

Narodni muzej Zadar završio je 2019. godinu s rashodima poslovanja u iznosu od 6.035.533. kn, dok su rashodi za 2018. godinu iznosili 6.520.910. kn. Rashodi za zaposlene 2019. godine iznosili su 3.377.771 kn (55,97%), a materijalni rashodi iznosili su 2.657.762. kn (44,04%). U 2018. godini rashodi za zaposlene iznosili su 3.043.453 kn (46,67%), a materijalni rashodi bili su i iznosu od 3.429.457. kn (52,59%). Narodni muzej Zadar također posluje sa viškom prihoda poslovanja. Podatci govore da su 2018. godine poslovali sa 57.182 kn viška prihoda, dok su 2019. završili sa 140.759. kn viška prihoda poslovanja.

Tablica 21. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih Narodnog muzeja Zadar za 2018./2019. godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio (u %)	2019. (u kn)	Udio (u %)
1.	Nefinancijska imovina	5.861.727	94,86%	5.793.546	93,37%
2.	Financijska imovina	317.500	5,14%	411.374	6,63%
	UKUPNO IMOVINA	6.179.227		6.204.920	
3.	Obveze	269.188	4,36%	302.740	4,88%
4.	Vlastiti izvori	5.910.039	95,64%	5.902.180	95,12%
	UKUPNO OBVEZE I VLASTITI IZVORI	6.179.227		6.204.920	

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Narodnog muzeja Zadar

Nefinancijska imovina na dan 31.prosinca 2019 iznosi 5.793.546 kn, financijska imovina 411.374. kn , a obveze i vlastiti izvori ukupno iznose 6.204.920. kn

6.8. Povijesni i pomorski muzej Istre

Povijesni i pomorski muzej smješten je u mletačkoj utvrdi. Njegova djelatnost obuhvaća prikupljanja, čuvanje povijesne baštine Istarske županije. Fundus ovoga muzeja ima preko 100,000 predmeta političnog, vojnog i povijesnog karaktera. (Povijesni i pomorski muzej Istre, 2020:n.p.)

Tablica 22. Podatci o ostvarenim prihodima Povijesnog i pomorskog muzeja Istre u **2018./2019.** godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim prihodima (u %)
	PRIHODI POSLOVANJA	4.672.625		4.855.942	
1.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	130.260	2,79%	220.277	4,54%
2.	Prihodi od imovine	75,00	0,002%	177,00	0,004%
3.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	382.000	8,18%	423.191	8,71%
4.	Doprinosi	0	0,0%	0	0,0%
5.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	2.027.777	43,40%	2.202.727	45,36%
6.	Ostali prihodi	0	0,0%	0	0,0%
7.	Prihodi iz nadležnog proračuna i HHZOA	2.132.513	45,64%	2.189.486	45,09%

Izvor: obrada podataka prema financijskim izvješćima Povijesnog i pomorskog muzeja Istre

Prihodi Povijesnog i pomorskog muzeja Istre za 2019. godinu iznose 4.855.942. kn, a za 2018. godinu iznose 4.672.625. kn. Prihodi iz nadležnog proračuna 2019. godine iznose 2.189.486. kn (45,09%), a prihodi od donacija iste godine iznose 220.277 kn (4,54%) 2018. godine prihodi iz nadležno proračuna iznosili su 2.132.513 kn (45,64%), a prihodi od donacija iznosili su 130.260. kn (2,79%).

Tablica 23. Podatci o ostvarenim rashodima Povijesnog i pomorskog muzeja Istre u **2018./2019.** godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio u ukupnim rashodima poslovanja (u %)	2019. (u kn)	Udio u ukupnim rashodima poslovanja (u %)
	RASHODI POSLOVANJA	3.885.534		3.742.311	
1.	Rashodi za zaposlene	1.886.683	48,56%	1.960.830	52,40%
2.	Materijalni rashodi	1.987.824	51,16%	1.768.862	47,27%
3.	Financijski rashodi	11.072	0,28%	12.619	0,34%
4.	Subvencije	0	0,0%	0	0,0%
5.	Pomoći unutar proračuna	0	0,0%	0	0,0%
6.	Naknade	0	0,0%	0	0,0%
7.	Ostali rashodi	0	0,0%	0	0,0%
	VIŠAK PRIHODA POSLOVANJA	787.091		1.113.631	
	MANJAK PRIHODA POSLOVANJA				

Izvor: obrada autora prema financijskim izvješćima Povijesnog i pomorskog muzeja Istre

Rashodi poslovanja Povijesnog i pomorskog muzej Istre iznosili su 3.724.311 kn za 2019. godinu, te 3.885.534 kn za 2018. godinu. Rashodi za zaposlene 2018. godine iznosili su 1.886.683. kn (48,56%), a za 2019. iznosili su 1.960.830 kn (52,40%). Materijalni rashodi na kraju 2018. godine iznosili su 1.987.824. kn (51,16%), a na kraju 2019. godine iznosili su 1.786.862.kn (47,27%) . Muzej posluje sa viškom prihoda poslovanja, te je 2019. godine imao višak poslovanja od čak 1.113.631. kn.

Tablica 24. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih Povijesnog i pomorskog muzeja Istre u 2018./2019. godini

R.br	NAZIV STAVKE	2018. (u kn)	Udio (u %)	2019. (u kn)	Udio (u %)
1.	Nefinancijska imovina	12.989.609	89,75 %	13.355.122	89,86%
2.	Financijska imovina	1.482.809	10,25%	1.507.834	10,16%
	UKUPNO IMOVINA	14.472.418		14.862.956	
3.	Obveze	628.249	4,34%	215.932	1,45%
4.	Vlastiti izvori	13.844.168	95,66%	14.647.024	98,55%
	UKUPNO OBVEZE I VLASTITI IZVORI	14.472.417		14.862.956	

Izvor: Obrada autora prema financijskim izvješćima Povijesnog i pomorskog muzeja Istre

Nefinancijska imovina na dan 31.prosinca 2019 iznosi 13.355.122 kn, financijska imovina 1.507.834. kn , a obveze i vlastiti izvori iznose ukupno 14.862.956 kn

7. Rasprava

Nakon prikaza financijskih podataka, njihovim analiziranjem i obradom slijedi provjera (potvrda ili odbacivanje) hipoteza postavljenih u ovome radu.

H1: Zakon o muzejima onemogućuje osnivačima slobodu donošenja vlastitih odluka u unaprjeđivanju i širenju muzejske djelatnosti.

Usporedbom dvaju zakona, može se zaključiti kako je potrebno mijenjati pojedine stavke istih. U članku 5, u Zakonu o muzejima (2015:n.p.). godine navodi se sljedeće: „Ako u obavljanju muzejske i druge djelatnosti muzej i galerija ostvare dobit, ta se dobit upotrebljava isključivo za obavljanje i razvoj muzejske djelatnosti u skladu s aktom o osnivanju i statutom“. Naime, nakon usporedbe Zakona o muzejima iz 2015. i 2018. godine, vidljivo je da je ta stavka uklonjena te se tu može pronaći prostora za proširenje djelatnosti koja nije u sklopu muzejske djelatnosti, no za to je potrebno vremena. Iz obrade podataka, jasno je vidljivo kako država nameće svoju volju u donošenju bitnih odluka koje smanjuju produktivnost samoga muzeja. Naime, muzeji u državnom vlasništvu trebali bi se što više prilagođavati današnjem vremenu i današnjoj populaciji. Potrebno je ponuditi bolji i raznovrsniji sadržaj, odnosno, dopustiti muzeju bavljenje djelatnostima koje nisu isključivo muzejske naravi. Kao što je ranije spomenuto, potrebno je baviti se pitanjem današnjice i shvatiti da kulturu treba čuvati i promovirati prateći suvremene trendove.

H2: Muzeji u javnom vlasništvu neprofitne su organizacije i financiraju se najvećim dijelom putem državnog proračuna.

„Pod neprofitnim organizacijama podrazumijevaju se razne udruge kojima osnovni cilj osnivanja i djelovanja nije stjecanje dobiti, te za koje iz posebnih propisa proizlazi da su neprofitne organizacije“ (Mahaček, Mijoč, Hruška, 2012:173.) U Zakonu o Muzejima (2018:n.p.) u članku 31., piše sljedeće: „Sredstva za rad muzeja osigurava osnivač, a sredstva za rad muzeja uključuju sredstva za plaće, sredstva za programe, materijalne izdatke, kao i sredstva za investicije i investicijsko održavanje te otkup muzejske građe. Sredstva za rad muzeja osiguravaju se iz vlastitih prihoda, sponzorstvima, darovanjima i na drugi način u skladu sa zakonom.“ U ranije obrađenoj analizi, podatci nam govore kako se muzeji u državnom vlasništvu financiraju najviše putem državnog proračuna. Na temelju uzoraka može se zaključiti kako u prosjeku 80% izvora prihoda dolazi iz proračuna. Osim državnog proračuna, jako mali

udio dolazi iz financiranja putem prodaje karata, odnosno iz vlastitih izvora, u prosjeku od 5-10%.

H3: Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija imaju mali udio u financiranju javnih muzeja.

Prikupljeni i obrađeni podaci u okviru osam obrađenih muzeja ukazuju na slabo financiranje putem prodaje proizvoda i pruženih usluga. Naime, istraživanje je pokazalo da se muzeji samo 5-10% financiraju iz vlastitih prihoda. Obradeni podaci ukazuju na problem privlačenja potencijalnih korisnika, i problem manjka financiranja putem alternativnih metoda. Naime, u današnje vrijeme postoje nove vrste financiranja. Jedna od takvih je također ranije spomenut Crowdfunding. Današnje doba je doba tehnologije, informatičke tehnologije (IT-a) i sličnih mogućnosti koje mogu uvelike pomoći u pronalaženju raznih alternativa i poboljšanja poslovanja same institucije. Prikupljanje sredstava putem donacija na raznim platformama prati današnji trend financiranja. Zašto se muzeji u državnom vlasništvu ne bi prilagodili promjenama te na taj način pokušali promijeniti način funkcioniranja? Također, veća ponuda usluge poput prodaje suvenira, umjetničkih djela pojedinaca, ponuda jela i pića u blizini, odnosno u sklopu muzeja, pridonijela bi financiranju muzeja vlastitim prihodima.

7.1. Kritički osvrt na financiranje muzeja u sustavu RH

Financiranje muzeja na području Republike Hrvatske većinom je iz prihoda nadležnog proračuna i financiranja od strane same države. Na temelju ranije prikazanih podataka, analizom financiranja osam muzeja na području Republike Hrvatske, uočava se kako većina prihoda dolazi iz upravnih tijela ili financiranja pomoću raznih fondova, tj. od pomoću iz inozemstva. Promatrajući financijska izvješća gore navedenih i analizirani muzeja, vidljivo je kako najmanji dio prihoda dolazi iz prihoda od prodaje i pruženih usluga. Rashodi su također slični u svih osam muzeja te se najveći dio rashoda odnosi na rashode za zaposlene i materijalne rashode. Također, većina muzeja čak posluje s viškom prihoda na kraju godine, no promatrajući cjelokupnu sliku, možemo zaključiti kako muzeji u državnom vlasništvu ne bi opstali da ne dobivaju novce iz državnog proračuna. Nameti koje donose zakoni sputavaju slobodu državnih muzeja. Iz tog razloga, zakoni o muzejima trebali bi smanjiti pritisak na proširivanje djelatnosti rada samoga muzeja, poput otvaranja „*gift shopova*“, kafića ili ostalih sadržaja i dopustiti muzejima slobodu za privlačenje potencijalnih korisnika. Financiranje muzeja u državnom vlasništvu Republike Hrvatske ne bi trebalo ići samo u jednom smjeru, odnosno koristiti novac iz proračuna samo kako bi se pokušalo godinu završiti s pokrivenim rashodima poslovanja. Potrebno je ulaganja u promocije, obnavljanje i proširivanje sadržaja u okviru svakog pojedinog muzeja.

8. Zaključak

Govoreći o analizi financiranja javnih muzeja u Republici Hrvatskoj, može se zaključiti kako se većina muzeja financira putem državnog proračuna. Čak oko 80% prihoda svih muzeja dolazi iz nadležnog proračuna. Kulturne institucije na našem području i dalje pružaju otpore prema alternativnim vrstama financiranja. No, to je problem zakona o muzejima koji ne dozvoljavaju i ne potiču muzeje na obavljanje drugih djelatnosti u sklopu muzejskog djelovanja. Potrebno je okrenuti se novim načinima financiranja te ne dopustiti da se jedan muzej financira isključivo iz javnih sredstava. Takav način poslovanja je isključivo na teret države te država kao takva nameće muzeju nemogućnost poboljšanja vlastite ponuda, a samim time i prikupljanja prihoda iz ostalih izvora. Pod poboljšavanjem ponude ubrajaju se različita događanja, edukacije, organizacije, otvaranje dodatnog zabavnog sadržaja u sklopu muzejske djelatnosti i slično.

Unatoč svim zakonima i nametima koje država ističe, može se zaključiti da muzeji u državnom vlasništvu posluju relativno stabilno. Analizirajući financijska izvješća državnih muzeja, uočava se da su potrebne korjenite promjene u samome radu muzeja te je potrebno dati veća ovlaštenja osnivačima. Zakon se treba mijenjati. Gradovi, općine, županije trebaju imati više slobode po pitanju upravljanja i radu muzeja.

Ograničenja istraživanja muzeja Podatci iz financijskih izvještaja promatranih muzeja obrađeni su istraživačkom metodom analize i sinteze. Međutim, rezultati istraživanja ne mogu se smatrati relevantnim za cjelokupan uvid u situaciju financiranja javnih muzeja. Iako je obrađen mali dio uzorka, prezentirani podatci mogu nam dati uvid u situaciju te se na temelju istih mogu donijeti zaključci koji će potaknuti pitanja vezana uz promjene načina financiranja muzeja.

Preporuka za daljnja istraživanja: Kako bi se došlo do točnijih podataka i rezultata potrebno je obraditi analizu na temelju istraživanja većeg broja muzeja na području države. Pri tome bi se naglasak trebao staviti na istraživanje, koristeći anketni upitnik i dubinski intervju za analizu potencijalnih korisnika te njihovih potreba, marketing i promoviranje sadržaja muzeja.

9. Literatura:

1. Bestivna, I., Šain, M., Maršić I. (2018.); *Aletrnative sources of funding in culture: Case of eastern Croatia*
2. Buljubašić I. (2020.); *Utjecaj integrirane marketinške komunikacije na razvoj kazališne publike generacije y u Republici Hrvatskoj*, str.2
3. Crnković, L., Martinović, J., Mijoč, I. (2008.); *Financijsko računovodstvo*, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek
4. Franulić M., *Registar muzeja, galerija i zbirki u Republici Hrvatskoj-suočavanje s različitim potrebama korisnika*, MDC, Zagreb.
5. Gob, André. Drouguet, Noémie.(2007.); *Muzeologija: povijest, razvitak, izazovi današnjice*. Antribarbus: Zagreb, Str. 38.
6. Jović K. (2015.); *Financijsko izvještavanje neprofitnih organizacija na primjeru neprofitne organizacije „Udruga suncokret – Pula“*, Pula,
7. Mahaček, Mijoč, Hruška (2012.); *Financiranje neprofitnih organizacija*
8. Meštović I. (2011.); *Upravnoopravno uređenje muzejske djelatnosti*. Izvorni znanstveni članak. Split, str. 12.
9. Meigs, R., F., Meigs. W. B. (1999.); *Računovodstvo: temelj poslovnog odlučivanja* , Mate d.o.o., Zagreb
10. Miljak A. (2017.); *Financijski pokazatelji neprofitne organizacije „MoST“*, str. 13-14
11. Mrkonjić N. (2018.); *Rizični kapital u Hrvatskoj*, Split
12. Odbor za standarde financijskog izvještavanja, *Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja*, NN 86/2015
13. Ramljak, B., Žager, K. (2013.); *Stanje i razvoj financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća u RH i EU, RiF*, Zagreb, Stručni članak UDK 657.2, str. 23-24
14. Šain M. (2019.); *Crowdfunding kao oblik financiranja u kulturnim i kreativnim industrijama*
15. Vizjak, Radnić (2005.); *Mjesto leasinga u ekonomiji EU, Tourism and Hospitality Management*, Rijeka
16. Vujević, I. (2009.); *Analiza financijskih izvještaja*, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 35
17. Žager, K., Mamić, Sačer, I., Sever, S., Lajoš Žager, L. (2008.); *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia d.o.o., Zagreb

18. Žužul A (1997.). *Hrvatski leksikon, II svezak. Zagreb: Leksikon d.o.o.*
19. Waidacher, Friedrich. (1998.) *Muzeologija kao znanstvena disciplina i njezina primjena u svakodnevnom muzejskom radu..* ³/₄ Iz muzejske teorije i prakse/Museum Theory and Practice, str.79

Internetski izvori

1. Europski strukturni investicijski fondovi. URL: <http://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/> (Preuzeto: 12.9.2020.)
2. Etnografski muzej Zagreb URL.: <http://www.emz.hr/> (Preuzeto: 17.8.2020.)
3. Hrvatski povijesni muzej URL.: <http://www.hismus.hr/hr/> (Preuzeto: 1.9.2020.)
4. Gradski muzej Vinkovci URL.: <https://muzejvk.hr/> (Preuzeto: 21.8.2020.)
5. Gradski muzej Vukovar URL.: <http://www.muzej-vukovar.hr/> (Preuzeto 21.8.2020.)
6. Hrvatski leksikon-prihodi URL.: <https://www.hrleksikon.info/definicija/prihod.html> (Preuzeto:23.08.2017)
7. Hrvatski prirodoslovni muzej URL.: <http://www.hpm.hr/> (Preuzeto : 17.8.2020.)
8. Izvještaj o novčanom toku i promjeni vlasničke glavnice. URL: <http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-izvjestaj-o-novcanom-toku-izvjestaj-o-promjeni-vlasnicke-glavnice/> (Preuzeto:24.08.2017)
9. Museum URL.: <http://icom.museum/the-vision/museum-definition/> (Preuzeto:21.08.2017)
10. Muzejska djelatnost URL: https://www.min-kulture.hr/userdocsimages/za%20web/analize/Muzejska%20djelatnost_25.2.2019.pdf (Preuzeto 19.9.2020.)
11. Narodni muzej Zadar URL.: <http://nmz.hr/hr/> (Preuzeto 1.9.2020.)
12. Osnivanje muzeja i galerija URL: <http://gov.hr/moja-uprava/poslovanje/pokretanje-poslovanja/poduzetnistvo-u-kulturi/osnivanje-muzeja-i-galerija/1691> (Preuzeto 12.9.2020.)
13. Povijesni i pomorski muzej Istre URL.: <http://www.ppmi.hr/hr/> (Preuzeto: 1.9.2020.)

14. Rashodi URL.: <http://www.poslovni.hr/leksikon/rashodi-1502>
(Preuzeto:24.08.2017.)
15. Račun dobiti i gubitka
URL.:https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Racun_dobiti_i_gubitka.pdf
(Preuzeto:23.08.2017)
16. Tehnički muzej Nikola Tesla URL.: <https://mcnikolatesla.hr/> (Preuzeto
21.8.2020.)
17. Zakon o muzejima URL: <http://zakon.hr/z/302/Zakon-o-muzejima> (Preuzeto:
19.9.2020.)
18. Zakon o muzejima 2018. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_07_61_1267.html (Preuzeto 20.9.2020.)

Popis tablica:

1. Tablica 1. Podatci o ostvarenim prihodima Etnografskog muzeja u 2018./2019. godini
2. Tablica 2. Podatci o ostvarenim rashodima Etnografskog muzeja u 2018./2019. godini
3. Tablica 3. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Etnografskog muzeja u 2018./2019. godini
4. Tablica 4. Podatci o ostvarenim prihodima Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u 2018./2019. godini
5. Tablica 5. Podatci o ostvarenim rashodima Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u 2018./2019. godini
6. Tablica 6. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u 2018./2019. godini
7. Tablica 7. Podatci o ostvarenim prihodima Gradskog muzeja Vinkovci u 2018./2019. godini
8. Tablica 8. Podatci o ostvarenim rashodima Gradskog muzeja Vinkovci u 2018./2019. godini
9. Tablica 9. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Gradskog muzeja Vinkovci u 2018./2019. godini
10. Tablica 10. Podatci o ostvarenim prihodima Tehničkog muzeja Nikola Tesla u 2018./2019. godini
11. Tablica 11. Podatci o ostvarenim rashodima Tehničkog muzeja Nikola Tesla u 2018./2019. godini
12. Tablica 12. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Tehničkog muzeja Nikola Tesla u 2018./2019. godini
13. Tablica 13. Podatci o ostvarenim prihodima Gradskog muzeja Vukovar u 2018./2019. godini
14. Tablica 14. Podatci o ostvarenim rashodima Gradskog muzeja Vukovar u 2018./2019. godini
15. Tablica 15. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Gradskog muzeja Vukovar u 2018./2019. godini
16. Tablica 16. Podatci o ostvarenim prihodima Hrvatskog povijesnog muzeja u 2018./2019. godini

17. Tablica 17. Podatci o ostvarenim rashodima Hrvatskog povijesnog muzeja u 2018./2019. godini
18. Tablica 18. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih izvora Hrvatskog povijesnog muzeja u 2018./2019. godini
19. Tablica 19. Podatci o ostvarenim prihodima Narodnog muzeja Zadar u 2018./2019. godini
20. Tablica 20. Podatci o ostvarenim rashodima Narodnog muzeja Zadar u 2018./2019. godini
21. Tablica 21. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih Narodnog muzeja Zadar u 2018./2019. godini
22. Tablica 22. Podatci o ostvarenim prihodima Povijesnog i pomorskog muzeja Istre u 2018./2019. godini
23. Tablica 23. Podatci o ostvarenim rashodima Povijesnog i pomorskog muzeja Istre u 2018./2019. godini
24. Tablica 24. Podatci o vrijednosti imovine, obveze i vlastitih Povijesnog i pomorskog muzeja Istre u 2018./2019. godini

Prilozi :

1. Usporedba Zakona iz 2015. i 2018 godine

Usporedba 2015 i
2018.docx

2. Obrada financijskih izvješća

obrada financijskih
izvješća.xlsx